

Vilkår for innskuddspensjon med individuell investeringsvalg

Gjelder fra 1. januar 2018

Innhold

Bli kjent med innskuddspensjonen i SpareBank 1	4
Hva er innskuddspensjon med investeringsvalg?	4
Ord du bør kjenne til.....	4
1 Informasjon til deg som er arbeidstaker.....	6
1.1 Hvem er medlem i pensjonsordningen?	6
1.2 Hvilke rettigheter har du som medlem?.....	6
1.2.1 Du har rett til alderspensjon	6
1.2.2 Du har selv ansvar for investeringsvalget.....	6
1.2.3 Du kan ha rett til forsikringer i tillegg til alderspensjon.....	6
1.2.4 Du har rett til å velge startalder for utbetaling av alderspensjonen	6
1.2.5 Du har rett til pensjonskapitalbevis (PKB) når du slutter i jobben	7
1.3 Hvilke plikter har du som medlem?	7
1.3.1 Du må gi SpareBank 1 de opplysninger vi ber om (opplysningsplikt)	7
1.3.2 Du må gi beskjed hvis du flytter til utlandet	7
2 Informasjon til deg som er arbeidsgiver	8
2.1 Hvilke plikter har du som arbeidsgiver?.....	8
2.1.1 Du må gi SpareBank 1 de opplysninger vi ber om (opplysningsplikt)	8
2.1.2 Du må oppdatere medlemsopplysningene	8
2.1.2.1 Hva betyr det å være 100 prosent arbeidsdyktig?	8
2.1.3 Du må betale innskuddspensjonen.....	9
2.1.4 Du må opprette en styringsgruppe hvis dere er minst 15 medlemmer.....	9
2.2 Du må velge investeringsportefølje for innskuddsfondet	9
2.3 Du kan endre innskuddspensjonen	9
3 Slik fungerer Innskuddspensjonsavtalen	10
3.1 Når gjelder innskuddspensjonen fra?	10
3.1.1. Etablering av avtale om innskuddspensjon	10
3.1.2. Innmelding av nye ansatte	10
3.1.3. Endringer i innskuddspensjonsavtalen.....	11
3.2 Slik fungerer investeringsvalget for sparesaldo.....	11
3.2.1 SpareBank 1 sine investeringsporteføljer	11
3.2.2 Bedriften velger de investeringsporteføljene som medlemmene kan velge fra.....	12
3.2.3 Medlemmet velger investeringsportefølje eller Åpen meny for sparesaldoen.....	12
3.2.4 SpareBank 1 kjøper og selger til gjeldende kurs	12
3.2.5 Hvordan opprettholder SpareBank 1 investeringsvalget?	12
3.2.6 Når og hvordan kan SpareBank 1 endre i investeringsporteføljene og Åpen meny?	13
3.3 Når utbetaler vi alderspensjonen?.....	13
3.3.1 Når kan medlemmet ta ut alderspensjonen?.....	13
3.3.2 Hvordan beregner SpareBank 1 utbetalingen?.....	14
3.3.3 Hva skjer med den oppsparte saldoen ved død?	14
3.4 Hva skjer hvis et medlem blir sykmeldt?	14
3.4.1 Innskuddsfritak.....	14
3.4.1.1 Begrensninger i retten til å få innskuddsfritak	15
3.4.2 Hvordan fastsetter SpareBank 1 uføreggraden?	15
3.4.3 Uførepensjon	16
3.4.3.1 Begrensninger i retten til å få uførepensjon	16
3.4.4 Når får medlemmet uførepensjonen utbetalt?.....	16
3.4.4.1 Hvordan blir uførepensjonen samordnet med uførepensjon fra tidligere arbeidsforhold?	17
3.4.4.2 Hvordan blir uførepensjonen samordnet med arbeidsavklaringspenger?	17
3.4.4.3 Hvordan blir uførepensjonen samordnet med arbeidsinntekt?	17
3.5 Hva skjer hvis et medlem dør?	18
3.5.1 Barnepensjon	18
3.5.2 Ektefellepensjon.....	18
3.5.2.1 Begrensninger i retten til å få ektefellepensjon	18
3.5.3 Samboerpensjon.....	19
3.5.3.1 Begrensninger i retten til å få samboerpensjon	19
3.6 Hvilke regler gjelder ved forsinkelse og foreldelse av utbetaling?.....	19
3.6.1 Hva skjer hvis SpareBank 1 blir forsinket med utbetalingen?.....	19
3.6.2 Når foreldes et krav om utbetaling?	19
3.7 Hva koster innskuddspensjonen?	20

3.7.1 Innskudd til alderspensjonen	20
3.7.2 Forvaltningshonorar	20
3.7.3 Pris for administrasjon	20
3.7.4 Pris for forsikringsrisiko.....	20
3.7.5 Andre priselementer	20
3.7.6 Fakturering og innbetaling.....	21
3.7.7 Betalingsfrist.....	21
3.8 Innskuddsfond	21
3.8.1 Midler i innskuddsfondet	22
3.8.2 Bruk av midler i innskuddsfondet	22
3.9 Hva skjer når et medlem slutter i bedriften?	23
3.9.1 Hvilke plikter har bedriften når et medlem slutter? Utmelding	23
3.9.2 Har medlemmet rett til sparesaldoen ved utmelding? Pensjonskapitalbevis (PKB)	23
3.9.3 Hva skjer med forsikringene ved utmelding?	23
3.9.4 Kan et medlem fortsette sparingen og forsikringene selv?	23
3.10 Rett til overskudd	24
3.10.1 Avkastning på sparesaldo	24
3.10.2 Overskudd på rente eller forsikringsrisiko.....	24
3.11 Hvilke rettigheter har medlemmene hvis innskuddspensjonsavtalen opphører?	24
3.11.1 Når opphører innskuddspensjonsavtalen?	24
3.11.2 Har medlemmet rett til sparesaldoen ved opphør? Pensjonskapitalbevis (PKB)	24
3.11.3 Hva skjer med forsikringene ved opphør?	25
3.11.4 Kan et medlem fortsette sparingen og forsikringene selv?	25
3.12 Hva skjer hvis bedriften flytter innskuddspensjonsavtalen til annet selskap?	25
3.13 Hva skjer hvis bedriften omdanner innskuddspensjonsavtalen til annen ordning?	26
3.14 Hvilke endringer kan SpareBank 1 gjøre?	26
3.15 Hva skjer hvis det oppstår forhold utenfor SpareBank 1s kontroll?	26
3.15.1 Uro i finansmarkedene	26
3.15.2 Krig og katastrofe	27
4 Lovhenvisninger og regelverk	28
5 Definisjoner og forklaringer på ord	29

Bli kjent med innskuddspensjonen i SpareBank 1

Dette dokumentet inneholder viktig informasjon både for deg som er arbeidstaker, og for deg som er arbeidsgiver (bedriften).

Bedriften har inngått avtale om innskuddspensjon med investeringsvalg med SpareBank 1 Forsikring AS. Denne avtalen kaller vi for innskuddspensjonsavtalen.

Du som er arbeidstaker får et forsikringsbevis når du blir medlem av avtalen. Forsikringsbeviset viser hvor mye bedriften sparer i året til alderspensjon for deg, hvordan sparesaldo skal utbetales som årlig alderspensjon, og hvilke forsikringer som gjelder i tillegg.

Forsikringsvilkårene gir regler som gjelder for bedriften, arbeidstakerne og SpareBank 1. Forsikringsvilkårene gjelder i tillegg til avtalen og forsikringsbeviset. Dette er forsikringsvilkårene for innskuddspensjon med investeringsvalg.

Del 1 og 2 i forsikringsvilkårene beskriver rettigheter og plikter, og er tilpasset hver sin målgruppe – arbeidstakerne og arbeidsgiveren. Det er likevel viktig at begge grupper leser både del 1 og 2.

Del 3 beskriver hvordan innskuddspensjonen fungerer både for arbeidstaker og arbeidsgiver. Del 4 inneholder en oversikt over aktuelle lover, mens del 5 er en ordliste over viktige ord og uttrykk.

Hva er innskuddspensjon med investeringsvalg?

Innskuddspensjonsavtalen omfatter innskudd til alderspensjon. Bedriften sparer hvert år en fastsatt sum til medlemmenes alderspensjon. Arbeidstakeren bestemmer selv hvordan pengene skal investeres.

Innskuddspensjonsavtalen omfatter også rett til fritak for innbetaling av innskudd og andre kostnader for arbeidstakere som blir langvarig syk (innskuddsfritak). I den perioden arbeidsgiver er fritatt for innbetaling, er det SpareBank 1 Forsikring AS som betaler innskuddet og andre kostnader.

Hvis arbeidsgiveren også har kjøpt uførepensjon, fremgår det av avtalen og forsikringsbeviset. Det samme gjelder hvis arbeidsgiveren har kjøpt ektefelle-, samboer- eller barnpensjon for de etterlatte etter en arbeidstaker som dør.

Ord du bør kjenne til

Når du leser vilkårene, er det viktig at du har dette klart for deg:

- *bedriften* er den som har inngått avtale om innskuddspensjon med investeringsvalg med SpareBank 1, se *forsikringstaker*
- *innskuddspensjonsavtalen* er den skriftlige avtalen som er inngått mellom arbeidsgiver og SpareBank 1 Forsikring AS om innskuddspensjon med investeringsvalg
- *forsikringsbevis* er det skriftlige beviset som arbeidstakeren mottar når han

- eller hun er blitt tatt opp som medlem i avtalen
- *forsikringsgiver* er SpareBank 1 Forsikring AS (også omtalt som «SpareBank 1», «vi» eller «oss»). Det betyr at SpareBank 1 er leverandør av innskuddspensjon med investeringsvalg
 - *forsikringstaker* er den bedriften som har inngått avtale om innskuddspensjon med investeringsvalg med SpareBank 1
 - *medlem* er en arbeidstaker i bedriften når han eller hun oppfyller vilkårene for medlemskap

I del 5 finner du også definisjoner og forklaringer på mange av de sentrale fagordene vi bruker i dette dokumentet.

1 Informasjon til deg som er arbeidstaker

Innskuddspensjon i SpareBank 1 gir deg noen rettigheter og plikter du må være klar over.

1.1 Hvem er medlem i pensjonsordningen?

Bedriften du jobber i, har en avtale med SpareBank 1 om innskuddspensjon med investeringsvalg. Hvis du oppfyller opptaksvilkårene i avtalen, er du medlem av pensjonsordningen. Dette gjelder også arbeidsgiveren (den som eier bedriften) når denne arbeider i egen bedrift.

1.2 Hvilke rettigheter har du som medlem?

1.2.1 Du har rett til alderspensjon

Alle medlemmer har rett til å få en egen konto for sparing til alderspensjon. Hvor mye arbeidsgiver sparer for deg, finner du i forsikringsbeviset.

1.2.2 Du har selv ansvar for investeringsvalget

Som medlem må du selv velge hvordan pensjonspengene (saldo) skal forvaltes, både i spareperioden og i utbetalingsperioden. Valget kan du gjøre blant de investeringsporteføljene som SpareBank 1 tilbyr deg.

Du må selv ta stilling til hvilken risiko du er villig til å ta for å oppnå en best mulig avkastning på pengene. Som medlem får du hele avkastningen, men du tar også hele risikoen for tap.

1.2.3 Du kan ha rett til forsikringer i tillegg til alderspensjon

Bedriften kan kjøpe forsikringer for sine arbeidstakere i tillegg til alderspensjonen.

Du må være 100 prosent arbeidsdyktig i forhold til en fulltidsstilling for å ha rett til å bli omfattet av forsikringene. Dette gjelder også hvis forsikringssummene økes. Det er arbeidsgiver som bekrefter overfor oss om du er 100 prosent arbeidsdyktig.

Med 100 prosent arbeidsdyktig mener vi at du er frisk og ikke har nedsatt arbeidsevne eller nedsatt inntektsevne. Det vil si at du er i arbeid, og at du ikke er sykmeldt. Dersom du av helsemessige årsaker har redusert stilling, er du ikke 100 prosent arbeidsdyktig.

I noen tilfeller må du også levere en egenerklæring om helse for å bli omfattet av forsikringene, eller når forsikringssummene øker.

Forsikringsbeviset ditt viser hvilke forsikringer du er omfattet av, hvor stor forsikringssummen er og om du har fått noen begrensninger i retten til erstatning.

1.2.4 Du har rett til å velge startalder for utbetaling av alderspensjonen

Du kan velge når du vil at vi skal begynne å utbetale alderspensjonen. Du kan tidligst ta ut pensjonen fra du fyller 62 år, eller tidligere hvis du har en lavere uttaksalder i forsikringsbeviset (særaldersgrense).

Du kan lese alt om alderspensjonen i punkt 3.

1.2.5 Du har rett til pensjonskapitalbevis (PKB) når du slutter i jobben

Når du slutter i jobben din, har du rett til oppspart saldo fra innskuddspensjonen hvis du har vært medlem i mer enn 12 måneder. Du får da et pensjonskapitalbevis fra oss som viser din oppsparte saldo.

Du får også pensjonskapitalbevis når du starter utbetaling av alderspensjon. Vilklårene gjelder også for pensjonskapitalbevis.

Når du har fått pensjonskapitalbevis, kan du fritt velge investeringsportefølje blant de porteføljer eller aksjefond og rentefond som SpareBank 1 tilbyr.

1.3 Hvilke plikter har du som medlem?

1.3.1 Du må gi SpareBank 1 de opplysninger vi ber om (opplysningsplikt)

Du har plikt til å gi riktige og fullstendige svar på spørsmål fra SpareBank 1 og på eget initiativ gi opplysninger om forhold som har betydning for SpareBank 1 sin risiko.

Hvis du eller arbeidsgiver får innvilget søknad om erstatning fra forsikringen, må du holde SpareBank 1 oppdatert om helsetilstanden og inntektsevnen din. Du må også gå til legen hvis SpareBank 1 mener at det er nødvendig, og følge de rådene som legen gir.

Dersom du ikke overholder opplysningsplikten, kan SpareBank 1 sitt forsikringsansvar reduseres eller falle bort.

1.3.2 Du må gi beskjed hvis du flytter til utlandet

Du må melde fra til SpareBank 1 hvis du skattemessig flytter til utlandet mens du får utbetalt pensjon. Det vil si at du betaler skatt i det landet du bor i.

2 Informasjon til deg som er arbeidsgiver

Hva har du som arbeidsgiver ansvar for? Nedenfor trekker vi frem noen av de forhold som er viktig for deg som arbeidsgiver. Du må også sette deg inn i rettighetene og pliktene til arbeidstakerne.

2.1 Hvilke plikter har du som arbeidsgiver?

2.1.1 Du må gi SpareBank 1 de opplysninger vi ber om (opplysningsplikt)

Du har plikt til å gi riktige og fullstendige svar på spørsmål fra SpareBank 1 og på eget initiativ gi opplysninger om forhold som har betydning for SpareBank 1 sin risiko.

Dersom du eller dine arbeidstakere ikke overholder opplysningsplikten, kan SpareBank 1 sitt forsikringsansvar reduseres eller falle bort.

Du som arbeidsgiver kan bli erstatningsansvarlig (regress) hvis SpareBank 1 får et økonomisk tap som skyldes feil eller manglende informasjon om forhold som er beskrevet i punktene 2.1.1 til og med 2.1.3.

2.1.2 Du må oppdatere medlemsopplysningene

Du må sørge for at opplysningene om medlemmene er oppdatert. Dette innebærer at du må

- melde arbeidstakere inn i pensjonsordningen
- melde endringer i stillingsprosenter
- melde lønnsendringer
- melde ut medlemmer som slutter i bedriften eller av andre årsaker ikke skal være med i innskuddspensjonen
- melde fra til oss hvis du vil kreve innskuddsfritak for et medlem som blir langvarig sykmeldt
- melde fra til oss hvis et medlem dør

Du må bekrefte om arbeidstakerne er 100 prosent arbeidsdyktige eller ikke, samtidig som du oppdaterer medlemsopplysningene. Du kan lese mer om dette i punkt 2.1.2.1.

En arbeidstaker som ikke er 100 prosent arbeidsdyktig når vedkommende blir opptatt som medlem, får bare sparing til alderspensjonen. Han eller hun kan bli omfattet av innskuddsfritak og eventuelt andre forsikringer først når vedkommende er helt frisk. Et medlem må også være helt frisk for å omfattes av endringer i forsikringen og ved utmelding.

Du som arbeidsgiver må melde fra til oss når arbeidstakeren igjen er 100 prosent arbeidsdyktig, slik at forsikringen kan oppdateres.

2.1.2.1 Hva betyr det å være 100 prosent arbeidsdyktig?

Med 100 prosent arbeidsdyktig mener vi at arbeidstaker er frisk og ikke har nedsatt arbeidsevne eller nedsatt inntektsevne. Det vil si at vedkommende er i arbeid, og ikke er sykmeldt. Dersom arbeidstakeren av helsemessige årsaker har

redusert stilling, er han eller hun ikke 100 prosent arbeidsdyktig.

2.1.3 Du må betale innskuddspensjonen

Du må betale fakturaene fra SpareBank 1 til avtalt tid. Du kan lese mer om fakturering og innbetaling i punkt 3.7.6.

2.1.4 Du må opprette en styringsgruppe hvis dere er minst 15 medlemmer

Hvis innskuddspensjonen omfatter 15 eller flere medlemmer, har du som arbeidsgiver plikt til å opprette en styringsgruppe på minst tre personer. Minst én skal velges av og blant medlemmene.

Styringsgruppen skal uttale seg om saker som gjelder forvaltning og praktisering av pensjonsordningen.

2.2 Du må velge investeringsportefølje for innskuddsfondet

Det er bedriftens ansvar å velge hvordan midlene i innskuddsfondet skal investeres.

2.3 Du kan endre innskuddspensjonen

Som arbeidsgiver kan du når som helst avtale endringer i pensjonsordningen med SpareBank 1. Endringene må være innenfor rammene av lovverket. Endringene må ikke redusere verdiene som er oppspart for de enkelte medlemmene når endringen skjer.

3 Slik fungerer innskuddspensjonsavtalen

Innskuddspensjonen består av to deler; en sparedel og en forsikringsdel.

Sparedelen (sparesaldo) er innskuddene og avkastningen på dine investeringer. Sparedelen skal benyttes til utbetaling av alderspensjonen.

Forsikringsdelen er:

- Innskuddsfritak
- Uførepensjon
- Barnepensjon
- Ektefellepensjon
- Samboerpensjon

3.1 Når gjelder innskuddspensjonen fra?

I denne delen får du informasjon om når avtalen gjelder fra for bedriften og den enkelte arbeidstaker.

3.1.1 Etablering av avtale om innskuddspensjon

Avtale om innskuddspensjon gjelder fra den dagen SpareBank 1 får skriftlig melding om at bedriften godtar tilbudet, hvis ikke annet er avtalt.

Sparedelen av avtalen gjelder for alle arbeidstakerne som per denne dato fyller kravene for å bli medlem i ordningen. Kravene fremgår av avtalen.

De forsikringene bedriften har valgt å kjøpe for sine ansatte, gjelder fra den dagen vi har mottatt den første innbetalingen fra bedriften (kontantklausul), og gjelder for alle innmeldte medlemmer som da er 100 prosent arbeidsdyktige.

For et medlem som ikke er 100 prosent arbeidsdyktig, gjelder forsikringene fra den dagen han eller hun er helt frisk og SpareBank 1 har mottatt skriftlig erklæring om det.

SpareBank 1 kan kreve at arbeidstakeren legger frem en egenerklæring om helse. Da gjelder forsikringen fra den dagen SpareBank 1 mottar egenerklæringen og godtar denne. Alternativt kan arbeidstakeren få forsikringen på spesielle vilkår, eller få avslag.

3.1.2 Innmelding av nye ansatte

For nye ansatte gjelder sparedelen fra den dato han eller hun fyller vilkårene for å bli medlem i ordningen. Det samme gjelder for forsikringsdelen hvis den nyansatte er innmeldt og er 100 prosent arbeidsdyktig. Er vedkommende ikke 100 prosent arbeidsdyktig, gjelder forsikringsdelen fra den dato han eller hun blir 100 prosent arbeidsdyktig og vi har fått skriftlig bekreftelse om det.

SpareBank 1 kan kreve at arbeidstakeren legger frem en egenerklæring om helse.

3.1.3 Endringer i innskuddspensjonsavtalen

Økning av innskudd gjelder for alle medlemmer fra den datoen som er avtalt.

For medlemmer som er 100 prosent arbeidsdyktige, gjelder økning av forsikringene fra den dagen SpareBank 1 får skriftlig beskjed om økningen, og tidligst fra den datoen som er avtalt. For et medlem som ikke er 100 prosent arbeidsdyktig, trer økningen i kraft den dagen han eller hun er 100 prosent arbeidsdyktig og SpareBank 1 har mottatt skriftlig bekreftelse om det.

SpareBank 1 kan kreve at arbeidstakeren legger frem en egenerklæring om helse.

3.2 Slik fungerer investeringsvalget for sparesaldo

I denne delen får du informasjon om hvordan investeringsvalgene fungerer.

3.2.1 SpareBank 1 sine investeringsporteføljer

Vi tilbyr et utvalg av investeringsporteføljer. Én investeringsportefølje er en ferdig sammensatt portefølje av fond som er én blant flere helhetlige plasseringsalternativ til enhver tid.

Investeringsporteføljene har enten aktiv forvaltning eller basisforvaltning (indeksnær):

- Aktiv forvaltning betyr at SpareBank 1 velger verdipapirer som vi selv mener kan gi best avkastning, basert på våre egne analyser og vurderinger. I aktiv forvaltning tilbyr SpareBank 1 også Åpen meny hvor medlemmet selv kan sette sammen en egen portefølje av aksje- og rentefond.
- Basisforvaltning betyr at vi som forvalter kun har som mål å oppnå omtrent den samme avkastningen som på en angitt indeks av aksjer eller obligasjoner. Denne kaller vi en referanseindeks. Dersom indeksen omfatter aksjer eller obligasjoner vi ikke ønsker å investere i, erstatter vi disse med andre. Derfor kaller vi denne for en indeksnær basisforvaltning.

Graden av risiko knyttet til den enkelte investeringsportefølje bestemmes blant annet av forholdet mellom rentefond og aksjefond.

I tillegg tilbyr vi Bankkonto som et alternativ både under aktiv forvaltning og basisforvaltning. Investeringsvalget Bankkonto består av flere fond med plassering i korte obligasjoner og sertifikater utstedt av stat, fylkeskommuner, kommuner, kredittforetak, bank og forsikringsselskap. Porteføljen har svært lav svingningsrisiko.

3.2.2 Bedriften velger de investeringsporteføljene som medlemmene kan velge fra

Bedriften bestemmer hvilket utvalg av ferdig sammensatte porteføljer medlemmene kan velge mellom, og om medlemmene skal ha tilgang til Åpen meny og Bankkonto. Bedriften velger også hvilken portefølje første innskuddet skal plasseres i. Pengene plasseres her inntil medlemmet gir beskjed om noe annet.

3.2.3 Medlemmet velger investeringsportefølje eller Åpen meny for sparesaldoen

Medlemmet kan selv velge hvilken portefølje sparesaldoen skal plasseres i, ut i fra det utvalget bedriften har bestemt. De ferdig sammensatte porteføljene er satt sammen av både aksjefond og rentefond, eller bare aksjefond eller rentefond.

Hvis bedriften har bestemt at medlemmet skal ha tilgang til Åpen meny, kan medlemmet sette sammen sin egen portefølje med fra fondene i Åpen meny.

Det er SpareBank 1 som eier aksje- og rentefondsandelene i investeringsporteføljene og Åpen meny. Det betyr at når medlemmet velger investeringsportefølje eller fond fra Åpen meny, blir han eller hun ikke eier av andelene, men har krav på verdien av sparesaldo utbetalt som alderspensjon.

Verdien av sparesaldo følger kursutviklingen i den investeringsporteføljen medlemmet har valgt, og avkastningen blir bestemt av den daglige kursutviklingen. Avkastningen kan bli positiv eller negativ. Det vil si at medlemmet kan tjene eller tape penger.

Medlemmet får hele avkastningen på sparesaldoen, men tar også risikoen for tap. Den faktiske verdien og avkastningen sparesaldo kan få, er avhengig av utviklingen i markedet, omkostninger og de valgene forvalterne tar. Tidligere avkastning gir ingen garanti for fremtidig avkastning.

3.2.4 SpareBank 1 kjøper og selger til gjeldende kurs

SpareBank 1 bruker innbetalingene til å kjøpe andeler i de aktuelle fondene så fort som mulig og senest ti bankdager etter at vi har mottatt innbetalingen. Dette gjelder også hvis medlemmet endrer investeringsportefølje.

SpareBank 1 kjøper og selger til gjeldende kurs. Kursen for andelene i fondene fastsettes hver børsdag.

3.2.5 Hvordan opprettholder SpareBank 1 investeringsvalget?

Verdien av de enkelte fondene vil variere. For å opprettholde den opprinnelige fordelingen mellom aksjefond og rentefond i den valgte investeringsporteføljen, fordeler vi midlene på nytt hvis det trengs. Dette gjør vi ved å kjøpe og selge andeler i underliggende fond (rebalansere). Vi rebalanserer i både sparetiden og utbetalingstiden, og det medfører ingen ekstra utgifter.

3.2.6 Når og hvordan kan SpareBank 1 endre i investeringsporteføljene og Åpen meny?

SpareBank 1 har rett til å endre fondssammensetningen i investeringsporteføljene, forutsatt at forholdet mellom aksjer og renter opprettholdes.

Vi har rett til å endre fondsutvalget i Åpen meny, blant annet å stanse muligheten for plassering i enkelte fond. Dette gjelder også plasseringer vi har gjort tidligere. Vi har også rett til å avvikle Åpen meny. Vi kan gjøre slike endringer for eksempel på bakgrunn av våre etiske vurderinger og retningslinjer, bytte av porteføljeforvalter, forretningsmessige betingelser, investert totalbeløp, med mer.

Hvis vi endrer fondsutvalget, tilbyr vi berørte bedrifter og medlemmer å flytte investeringene til lignende fond. Dersom vi ikke mottar beskjed om nytt fondvalg innen rimelig tid, kan vi overføre verdien til fond som vi selv peker ut. Vi orienterer da bedriften og medlemmet om endringen.

3.3 Når utbetaler vi alderspensjonen?

I denne delen får du informasjon om når du kan ta ut pensjonen og hvordan vi beregner den.

3.3.1 Når kan medlemmet ta ut alderspensjonen?

Et medlem kan ta ut alderspensjon når han eller hun har fylt 62 år eller tidligere hvis bedriften har en lavere aldersgrense for sine ansatte. Medlemmet kan også vente til han eller hun er fylt 75 år før uttak av alderspensjon. Medlemmet kan også ta ut deler (mindre enn 100 prosent) av pensjonen, men SpareBank 1 utbetaler uansett 100 prosent alderspensjon fra fylte 75 år.

Når medlemmet vil ta ut alderspensjon, må han eller hun melde fra til SpareBank 1.

Den delen av sparesaldo som medlemmet velger å ta ut som alderspensjon, overfører SpareBank 1 til et pensjonskapitalbevis. Velger medlemmet å ta ut 100 prosent alderspensjon, overfører vi hele saldo til et pensjonskapitalbevis. Velger medlemmet delvis uttak, overfører vi tilsvarende del av saldo til et pensjonskapitalbevis.

Et pensjonskapitalbevis er en individuell avtale mellom medlemmet og SpareBank 1 og tilhører ikke lengre bedriftens pensjonsordning.

Alderspensjonen utbetales i minimum ti år og opphører tidligst ved 77 år (opphørsalder). Medlemmet kan avtale en høyere opphørsalder enn 77 år og en lengre utbetalingsperiode enn ti år. Hvis sparesaldoen er lav, kan vi likevel korte ned utbetalingstiden for å få en årlig utbetaling på om lag 20 prosent av folketrygdens grunnbeløp.

SpareBank 1 utbetaler pensjonen månedlig fra den første i den avtalte måneden og frem til avtalt opphørsdato. Ved dødsfall før denne dato, utbetaler vi

alderspensjonen til og med måneden etter dødsdato. Hva som skjer med resten av sparesaldo ved dødsfall, kan du lese nedenfor.

Saldo kan ikke utbetales som et engangsbeløp (gjenkjøpes).

3.3.2 Hvordan beregner SpareBank 1 utbetalingen?

Vi beregner den månedlige utbetalingen ved å dele sparesaldoen på antallet måneder alderspensjonen skal utbetales fremover. Størrelsen på utbetalingen er avhengig av kursen på de enkelte fondene på utbetalingstidspunktet.

Medlemmer som mottar uførepensjon, kan ikke samtidig ta ut alderspensjon dersom samlet uførepensjon og alderspensjon overstiger en uttaksgrad på 100 prosent. Hvis medlemmet blir ufør etter at han eller hun har begynt å ta ut alderspensjon, reduserer SpareBank 1 alderspensjonen slik at uttaksgraden ikke overskrider 100 prosent.

3.3.3 Hva skjer med den oppsparte saldoen ved død?

Ved død bruker vi den oppsparte saldoen slik:

- Saldoen blir brukt til å sikre barnepensjon til barn under 21 år. Med barn mener vi barn som medlemmet forsørger eller hadde plikt til å forsørge. Hvis barnet dør før det fyller 21 år, opphører utbetalingen.
- Hvis saldoen er større enn det som trengs for å sikre hvert barn en årlig pensjon lik folketrygdens grunnbeløp, bruker vi resten av saldoen til å sikre etterlattepensjon til ektefelle, samboer eller registrert partner pensjon i minst ti år. Hvis ektefellen, samboeren eller partneren dør, opphører utbetalingen.
- Hvis det er midler igjen når hvert av barna er sikret en pensjon lik folketrygdens grunnbeløp, og det ikke finnes ektefelle, samboer eller registrert partner med rett til pensjon, utbetaler vi restsaldo som et engangsbeløp til dødsboet.

3.4 Hva skjer hvis et medlem blir sykmeldt?

I denne delen får du informasjon om de forsikringene innskuddspensjonsavtalen kan dekke for et medlem som blir sykmeldt.

3.4.1 Innskuddsfritak

Hvis et medlem er omfattet av innskuddsfritak, har bedriften rett til fritak for innbetaling av innskuddet og prisen for forsikringsrisikoen når medlemmet har vært sammenhengende sykmeldt i minst 12 måneder i forsikringstiden.

Hvis medlemmet har vært sykmeldt under 12 måneder, har bedriften ikke rett til innskuddsfritak.

SpareBank 1 fastsetter hvor stor del av innbetalingen det skal gis fritak for. Innskuddsfritak gis etter graden av den nedsatte inntektsevnen. Laveste nedsatte inntektsevne som gir rett til innskuddsfritak, er fastsatt i avtalen. Hvordan vi fastsetter graden av nedsatt inntektsevne, er omtalt i punkt 3.4.2.

Når SpareBank 1 innvilger innskuddsfritak, overtar vi videre innbetaling av innskudd og pris for forsikringsrisiko så lenge medlemmet fortsatt er syk. Når medlemmet har tapt 100 prosent av sin inntektsevne, overtar vi hele innbetalingen for medlemmet. Har medlemmet bare tapt deler av sin inntektsevne, overtar vi tilsvarende del av innbetalingen, mens bedriften må betale resten. På den måten opprettholdes også sparingen til alderspensjon for det sykmeldte medlemmet.

Innskuddsfritaket gjelder fra den dagen retten til fritak inntreffer, og så lenge medlemmet har en nedsatt inntektsevne som gir rett til innskuddsfritak. Innskuddsfritak gjelder frem til avtalt opphørsalder for fritaket, men ikke lenger enn til medlemmet fyller 67 år.

3.4.1.1 Begrensninger i retten til å få innskuddsfritak

Bedriften har ikke rett til innskuddsfritak hvis den nedsatte inntektsevnen til medlemmet skyldes

- skade eller forverring av skade som medlemmet har forårsaket selv med viten og vilje, eller
- sykdom, lyte eller skade som medlemmet hadde og må antas å ha kjent til da medlemmet ble med i forsikringen, og som innen to år etter dette fører til nedsatt inntektsevne. Det samme gjelder hvis innskuddsfritaket øker og det ikke skyldes generell lønnsforhøyelse i bedriften eller økning i folketrygdens grunnbeløp. Toårsfristen regnes fra den dagen innskuddsfritaket øker. Denne bestemmelsen gjelder ikke dersom SpareBank 1 krever egenerklæring om helse ved innmelding eller økning

3.4.2 Hvordan fastsetter SpareBank 1 uføregraden?

Når bedriften krever innskuddsfritak for et medlem som er blitt sykmeldt i forsikringstiden, må medlemmet opplyse SpareBank 1 om alle forhold som gjelder sykmeldingen. SpareBank 1 har også rett til å be om opplysninger fra lege, sykehus, NAV eller annet forsikringsselskap.

Uføregraden til medlemmet finner vi ut ifra hvor mye inntektsevnen er satt ned på grunn av sykdommen eller skaden.

Når vi vurderer hvor mye inntektsevnen er nedsatt, sammenligner vi inntektsmulighetene medlemmet hadde før og etter første sykedag. I vurderingen skal vi ta hensyn til den normale årslønnen medlemmet hadde i bedriften før han eller hun ble syk, og arbeidsinntekten og inntektsmulighetene som medlemmet kan skaffe seg senere. Vi skal legge vekt på medlemmets alder, utdanning, yrkesbakgrunn og arbeidsmuligheter på bostedet eller andre steder der det er rimelig at han eller hun kan jobbe.

Før medlemmet får fastsatt en varig uføregrad i NAV, vurderer vi hvor mye arbeidsevnen er nedsatt. Vi skal som hovedregel legge opplysninger fra NAV til grunn for vurdering av inntektsevne og arbeidsevne.

Så lenge vi gir bedriften innskuddsfritak, plikter medlemmet å informere

SpareBank 1 om endringer i inntekten, og å la seg undersøke av lege når vi ber om det.

3.4.3 Uførepensjon

Hvis bedriften har kjøpt uførepensjon og forsikringsbeviset til et medlem omfatter uførepensjon, kan medlemmet ha rett til uførepensjon når han eller hun har vært sykmeldt i en sammenhengende periode på minst 12 måneder. Det er en forutsetning at sykmeldingen skyldes sykdom eller ulykke som har inntruffet i forsikringstiden.

SpareBank 1 fastsetter hvor stor del av uførepensjonen som skal utbetales til medlemmet. Uførepensjon gis etter graden av den nedsatte inntektsevnen. Laveste nedsatte inntektsevne som gir rett til uførepensjon, er fastsatt i avtalen. Hvordan vi fastsetter graden av nedsatt inntektsevne, er omtalt i punkt 3.4.2.

Hvis uførepensjonen er med rett til barnetillegg, behandler vi tillegget på samme måte som uførepensjonen.

Medlemmet kan få uførepensjon fra SpareBank 1 uavhengig av om han eller hun er erklært varig ufør av NAV.

Så lenge medlemmet mottar uførepensjon, plikter medlemmet å informere SpareBank 1 om endringer i inntekten, og å la seg undersøke av lege når vi ber om det.

3.4.3.1 Begrensninger i retten til å få uførepensjon

Et medlem har ikke rett til uførepensjon hvis den nedsatte inntektsevnen skyldes

- skade eller forverring av skade som medlemmet har forårsaket selv med viten og vilje, eller
- sykdom, lyte eller skade som medlemmet hadde og må antas å ha kjent til da medlemmet ble med i forsikringen, og som innen to år etter dette fører til nedsatt inntektsevne. Det samme gjelder hvis uførepensjonen øker og det ikke skyldes generell lønnsforhøyelse i bedriften eller økning i folketrygdens grunnbeløp. Toårsfristen regnes fra den dagen uførepensjonen øker. Denne bestemmelsen gjelder ikke dersom SpareBank 1 krever egenerklæring om helse ved innmelding eller økning

3.4.4 Når får medlemmet uførepensjonen utbetalt?

Vi utbetaler uførepensjonen fra den dagen medlemmet har rett til uførepensjon, og så lenge medlemmet har en nedsatt inntektsevne som gir rett til uførepensjon. Uførepensjonen utbetales senest til og med måneden før avtalt opphørsalder, men ikke lenger enn til og med måneden før fylte 67 år eller til tidligere død.

Barnetillegget opphører likevel senest ved utgangen av den måneden barnet fyller 18 år eller i tilfelle måneden etter barnets død.

Hvis medlemmet dør, utbetales uførepensjonen til utgangen av måneden etter dødsfallet.

3.4.4.1 Hvordan blir uførepensjonen samordnet med uførepensjon fra tidligere arbeidsforhold?

Hvis medlemmet har uførepensjon fra fripoliser etter foretakspensjonsloven, pensjonsbevis etter tjenstepensjonsloven eller oppsatte rettigheter fra offentlig tjenstepensjon, reduserer vi uførepensjonen etter denne avtalen med summen av de andre ytelsene. SpareBank 1 kan regne fradraget for tidligere opptjent uførepensjon enten når arbeidstakeren blir medlem, eller når medlemmet får innvilget uførepensjon.

Medlemmet har plikt til å opplyse om sin rett til opptjent uførepensjon fra tidligere arbeidsforhold.

Hvis det viser seg at medlemmet har fått utbetalt for lite uførepensjon, vil SpareBank 1 utbetale differansen som et engangsbeløp. Har medlemmet fått for mye utbetalt uførepensjon, skal medlemmet betale differansen tilbake til oss. Hvis medlemmet ikke betaler tilbake, kan vi gjøre fradrag for beløpet i fremtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon, eller vi kan inndrive beløpet på annet vis.

3.4.4.2 Hvordan blir uførepensjonen samordnet med arbeidsavklaringspenger?

Summen av uførepensjon og arbeidsavklaringspenger fra NAV skal ikke være høyere enn 70 prosent av medlemmets lønn inntil tolv ganger grunnbeløpet i folketrygden. Med lønn mener vi medlemmets normale årslønn før inntektsevnen ble nedsatt. Hvis det bare er en del av medlemmets inntektsevne som er tapt, beregner vi grensen ut fra det.

SpareBank 1 overfører den delen av uførepensjonen som ikke blir utbetalt til medlemmet, til innskuddsfondet.

3.4.4.3 Hvordan blir uførepensjonen samordnet med arbeidsinntekt?

Hvis medlemmet har arbeidsinntekt, plikter han eller hun å informere SpareBank 1 om dette og om endringer i inntekten.

SpareBank 1 gjør fradrag i utbetalingen av uførepensjonen når medlemmet samtidig har arbeidsinntekt. Hvis medlemmet også mottar uføretrygd fra folketrygden, har medlemmet rett til å ha en inntekt på inntil 40 prosent av folketrygdens grunnbeløp (fribeløpet) før vi gjør fradrag i uførepensjon.

Hvis uførepensjonen er med rett til barnetillegg, reduserer SpareBank 1 barnetillegget på samme måte som uførepensjonen.

Hvis det viser seg at medlemmet har fått utbetalt for lite uførepensjon, vil SpareBank 1 utbetale differansen som et engangsbeløp. Har medlemmet fått for mye utbetalt uførepensjon, skal medlemmet betale differansen tilbake til oss. Hvis medlemmet ikke betaler tilbake, kan vi gjøre fradrag for beløpet i fremtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon, eller vi kan inndrive beløpet på annet vis.

SpareBank 1 utbetaler ikke uførepensjon dersom inntekten til medlemmet i et

kalenderår utgjør mer enn 80 prosent av inntekten som medlemmet hadde før han eller hun ble ufør.

3.5 Hva skjer hvis et medlem dør?

Her får du informasjon om de forsikringene innskuddspensjonen kan dekke for de etterlatte hvis et medlem dør.

3.5.1 Barnepensjon

Hvis bedriften har kjøpt barnepensjon og forsikringsbeviset til et medlem omfatter barnepensjon, kan etterlatte barn ha rett til pensjon hvis medlemmet dør i forsikringstiden.

En etterlatt som krever utbetaling av barnepensjon, må informere SpareBank 1 om det så snart som mulig.

Barnet har rett til denne pensjonen fra første dag i den måneden medlemmet dør. Vi utbetaler barnepensjonen til og med den måneden barnet når den alderen som fremgår av forsikringsbeviset. Hvis barnet dør før det når denne alderen, utbetaler vi pensjonen til og med måneden etter barnets død.

SpareBank 1 deler barnepensjonen likt på alle barn med lik rett til pensjon.

Barn som er helt og varig arbeidsufør på grunn av sykdom eller ulykke, har rett til pensjon ut over den alderen som fremgår av forsikringsbeviset, hvis barnet allerede var arbeidsufør da han eller hun nådde denne alderen.

3.5.2 Ektefellepensjon

Hvis bedriften har kjøpt ektefellepensjon og forsikringsbeviset til et medlem omfatter ektefellepensjon, kan etterlatt ektefelle ha rett til pensjon hvis medlemmet dør i forsikringstiden. Hvis det følger av ekteskapslovgivningen, har gjenlevende fraskilt ektefelle også rett til utbetaling.

En ektefelle som krever utbetaling av pensjon, må informere SpareBank 1 om det så snart som mulig.

Ektefellen har rett til ektefellepensjon fra første dag i den måneden medlemmet dør. SpareBank 1 utbetaler pensjonen til og med måneden etter ektefellens død, men ikke lenger enn til den opphørsalderen som fremgår av forsikringsbeviset.

3.5.2.1 Begrensninger i retten til å få ektefellepensjon

Etterlatt ektefelle har ikke rett til ektefellepensjon hvis

- dødsfallet inntreffer innen ett år etter at ekteskapet ble inngått, og dødsfallet er en følge av sykdom som medlemmet hadde, og som det må antas at medlemmet kjente til da ekteskapet ble inngått, eller
- ekteskapet er inngått etter at medlemmet har fylt 65 år, eller

- ekteskapet er inngått etter at medlemmets inntektsevne er varig nedsatt med 50 prosent eller mer

3.5.3 Samboerpensjon

Hvis bedriften har kjøpt samboerpensjon og forsikringsbeviset til et medlem omfatter samboerpensjon, kan etterlatt samboer ha rett til pensjon hvis medlemmet dør i forsikringstiden. Retten til etterlattepensjon for ektefelle eller registrert partner går foran retten til samboerpensjon.

En samboer som krever utbetaling av pensjon, må informere SpareBank 1 om det så snart som mulig.

Samboeren har rett til samboerpensjon fra første dag i den måneden medlemmet dør. Pensjonen utbetales hver måned til og med måneden etter samboerens død, men ikke lenger enn til den opphørsalderen som er fastsatt i forsikringsbeviset.

3.5.3.1 Begrensninger i retten til å få samboerpensjon

Samboeren har ikke rett til pensjon hvis

- dødsfallet inntreffer innen ett år etter at samboerskapet ble inngått, og dødsfallet er en følge av sykdom som medlemmet hadde, og som det må antas at medlemmet kjente til da samboerskapet ble etablert, eller
- samboerskapet er inngått etter at medlemmet har fylt 65 år, eller
- samboerskapet er inngått etter at medlemmets inntektsevne er varig nedsatt med 50 prosent eller mer

3.6 Hvilke regler gjelder ved forsinkelse og foreldelse av utbetaling?

3.6.1 Hva skjer hvis SpareBank 1 blir forsinket med utbetalingen?

Hvis SpareBank 1 blir mer enn to måneder forsinket med å utbetale alderspensjonen som forsikrede har bedt om og har krav på, skal vi betale forsinkelsesrente.

Vi skal betale forsinkelsesrente hvis det går mer enn to måneder etter at vi har mottatt et krav om uførepensjon, barnpensjon, ektefelle- eller samboerpensjon, uten at vi har utbetalt pensjon som mottaker har krav på.

Den som har rett på utbetaling, kan ikke kreve forsinkelsesrente før han eller hun har gitt de opplysningene SpareBank 1 ber om. Det samme gjelder hvis han eller hun avviser fullt eller delvis oppgjør.

3.6.2 Når foreldes et krav om utbetaling?

Krav om pensjon foreldes når det har gått ti år fra den dagen da den som krever utbetaling kunne ha fått første pensjonsutbetaling. Vi etterbetaler likevel ikke mer enn tre år tilbake i tid.

3.7 Hva koster innskuddspensjonen?

I denne delen kan du lese om prisen for innskuddspensjonen, og hvilke regler som gjelder for innbetalingen.

3.7.1 Innskudd til alderspensjonen

Bedriften skal betale innskudd til alderspensjon for medlemmene slik det fremgår av innskuddsplanen i avtalen.

3.7.2 Forvaltningshonorar

Forvaltningshonoraret dekker kostnader for forvaltning og administrasjon av medlemmets investeringsportefølje eller Åpen meny. Så lenge en ansatt er medlem av innskuddspensjonen, betaler bedriften forvaltningshonoraret til SpareBank 1.

Forvaltningshonorar for midler i pensjonskapitalbevis betaler innehaveren av beviset ved at vi trekker honoraret i fondskursen.

SpareBank 1 kan endre satsene for honoraret.

3.7.3 Pris for administrasjon

SpareBank 1 beregner og fakturerer bedriften prisen for administrasjon av avtalen etter de gjeldende pristariffene.

Hvis medlemmet etter avtalen har rett til fripolise ved utmelding av etterlattepensjonen, beregner vi administrasjonsreserve til dekning av fremtidige gebyrer for administrasjon av fripolisen.

SpareBank 1 har rett til å endre pristariffen og elementene for administrasjonspris og administrasjonsreserven.

3.7.4 Pris for forsikringsrisiko

For innskuddsfritak beregner SpareBank 1 ettårig pris for forsikringsrisiko uten rett til fripolise. Det samme gjelder for eventuelle etterlattepensjoner og uførepensjon. Hvis avtalen mellom bedriften og SpareBank 1 omfatter etterlattepensjon med rett til opptjening av fripolise, beregner vi pris for forsikringsrisiko med denne retten.

Pris for forsikringsrisikoen for de forskjellige dekningene avhenger blant annet av medlemmets kjønn, alder og yrke, forsikringssummens størrelse og avtalt utbetalingstid. SpareBank 1 har rett til å endre pristariffene for risiko.

3.7.5 Andre priselementer

SpareBank 1 har rett til å innføre andre priselementer enn de som er nevnt over.

3.7.6 Fakturering og innbetaling

SpareBank 1 fakturerer bedriften for innskudd til alderspensjon, pris for forsikringsrisiko, pris for forvaltningshonorar og gebyrer.

Innbetalingen omfatter alle medlemmer, inkludert medlemmer i lovbestemt permisjon og medlemmer som kombinerer uttak av innskuddspensjon med lønnet arbeid i bedriften. Innbetalingen omfatter også innskudd og pris for forsikringsrisiko for helt eller delvis sykmeldte medlemmer som har blitt syke mens de var arbeidstakere i bedriften, inntil krav om innskuddsfritak eller uførepensjon er avgjort. Innskudd og pris for forsikringsrisiko for friskdelen av forsikringen til medlemmer som har fått innvilget delvis uførepensjon eller innskuddsfritak, er også inkludert.

Bedriften skal betale pris for administrasjon og forvaltningshonorar for alle medlemmer, men ikke for pensjonskapitalbevis. For pensjonskapitalbevis trekker vi dette fra saldo.

Bedriften skal også betale administrasjonsreserve for å etablere eventuelle fripoliser til medlemmer som har blitt meldt ut av avtalen. I tillegg skal bedriften betale tilskudd til å regulere uføre- og etterlattepensjoner under utbetaling, hvis pensjonsreguleringsfondet ikke dekker årets regulering.

3.7.7 Betalingsfrist

Bedriften har én måneds betalingsfrist. Betaler ikke bedriften innen fristen, vil SpareBank 1 dekke det utestående beløpet fra bedriftens innskuddsfond.

Hvis det utestående beløpet ikke kan dekkes av innskuddsfondet, og bedriften heller ikke betaler innen fristen, sender SpareBank 1 en påminnelse til bedriften. Påminnelsen skal minst ha 14 dagers betalingsfrist og skal informere om at hvis ikke bedriften betaler innen fristen, opphører avtalen om innskuddspensjon fra fristdatoen.

3.8 Innskuddsfond

I denne delen kan du lese om hvordan innskuddsfondet fungerer.

SpareBank 1 oppretter et innskuddsfond knyttet til innskuddspensjonen. Bedriften har ansvaret for å velge investeringsportefølje for innskuddsfondet, på samme måte som medlemmene har for sin sparesaldo.

Hvis fondet ved utgangen av året er større enn seks ganger gjennomsnittet av årets og de to siste årenes innskudd etter innskuddsplanen, med pris for forsikringsrisiko og kostnader, skal bedriften sørge for at SpareBank 1 overfører overskytende midler til bedriften.

Hvis innskuddspensjonsavtalen omfatter barnepensjon, ektefellepensjon eller samboerpensjon, oppretter SpareBank 1 et premiefond tilknyttet disse pensjonene.

3.8.1 Midler i innskuddsfondet

Bedriften kan innbetale midler til fondet ved behov. Innbetalingen kan være inntil 50 prosent av gjennomsnittet av årets og de to siste årenes innskudd etter innskuddsplanen og pris for forsikringsrisiko. Innskuddsfondet kan maksimalt utgjøre seks ganger gjennomsnittet av årets og de to siste årenes innskudd etter innskuddsplanen og pris for forsikringsrisiko.

Sparesaldo for medlemmer som slutter i bedriften før de har vært medlem i 12 måneder, og som ikke har rett til pensjonskapitalbevis, overfører vi til fondet.

Hvis bedriften har betalt for en periode etter at et medlem har blitt meldt ut av pensjonsordningen, skal SpareBank 1 overføre for mye innbetalt til fondet.

Hvis bedriften får innskuddsfritak for et medlem i løpet av året, overfører vi eventuelt for mye betalt innskudd og pris for forsikringsrisiko til fondet.

Når et medlem blir innvilget uførepensjon, eller uførepensjon med barnetillegg, og SpareBank 1 skal redusere utbetalingen med arbeidsavklaringspenger eller arbeidsinntekt, overfører SpareBank 1 reduksjonen til fondet.

Hvis et medlem får utbetalt lønn eller annen godtgjørelse fra bedriften, overfører SpareBank 1 uførepensjonen til fondet. Dette gjelder bare hvis utbetalingen fra bedriften, sammen med uføretrygd fra NAV, er større enn lønnen på første sykedag.

Hvis SpareBank 1 skal redusere en pensjon under utbetaling med pensjon som er utbetalt fra annet sted, overfører vi reduksjonen til fondet.

Hvis avtalen mellom bedriften og SpareBank 1 omfatter barnepensjon, ektefellepensjon eller samboerpensjon med rett til opptjening av fripolise, og vi oppnår et overskudd på rente eller forsikringsrisiko på slike avtaler før de utbetales, overfører vi overskuddet til premiefondet.

3.8.2 Bruk av midler i innskuddsfondet

Bedriften kan bestemme at SpareBank 1 helt eller delvis skal dekke innskudd etter innskuddsplanen av fondet. Det samme gjelder pris for forsikringsrisiko og administrasjon, og bedriftens tilskudd til å regulere uføre- eller etterlattepensjoner under utbetaling. Dette gjelder bare så langt fondet fortsatt kan dekke innskudd, pris for forsikringsrisiko og administrasjon for inneværende og neste år.

Hvis et medlem har fått utbetalt for lite uførepensjon på grunn av uriktige opplysninger om arbeidsinntekt eller tidligere opptjent uførepensjon, kan bedriften bestemme at SpareBank 1 skal overføre midler fra fondet for å dekke for lite utbetalt pensjon.

Når fondet overstiger tre ganger gjennomsnittet av årets og de to siste årenes innskudd etter innskuddsplanen og pris for forsikringsrisiko, kan bedriften i samråd med styringsgruppen for pensjonsordningen bestemme at SpareBank 1 skal overføre overskuddet til bedriften.

3.9 Hva skjer når et medlem slutter i bedriften?

Her finner du informasjon om rettigheter og plikter bedriften og det enkelte medlemmet har hvis et medlem slutter i jobben.

3.9.1 Hvilke plikter har bedriften når et medlem slutter? Utmelding

Når et medlem slutter i bedriften, skal bedriften melde vedkommende ut av innskuddspensjonsavtalen. Det samme gjelder hvis medlemmet går ut i permisjon eller permitteres, og det er avtalt at medlemmet da skal meldes ut.

Medlemmet kan ikke meldes ut hvis innskuddspensjonen omfatter innskuddsfritak og medlemmet ikke er 100 prosent arbeidsdyktig. Dersom SpareBank 1 ikke innvilger innskuddsfritak, kan han eller hun likevel meldes ut. Hvis nedsatt inntektsevne er lavere enn den uføregraden som gir rett til innskuddsfritak, kan medlemmet likevel meldes ut.

Bedriften skal sende utmeldingen sammen med arbeidsdyktighetserklæring til SpareBank 1.

3.9.2 Har medlemmet rett til sparesaldoen ved utmelding?

Pensjonskapitalbevis (PKB)

Et medlem som blir meldt ut, beholder retten til sparesaldoen. SpareBank 1 overfører sparesaldoen til et pensjonskapitalbevis.

Et pensjonskapitalbevis er en individuell avtale mellom det tidligere medlemmet og SpareBank 1. Den som eier pensjonskapitalbeviset, kan fortsatt endre investeringsportefølje. Han eller hun er da ikke lenger bundet til bedriftens valg av investeringsporteføljer, men står fritt til å velge blant alle de investeringsporteføljene vi tilbyr.

Dersom arbeidstakeren på utmeldingstidspunktet har vært medlem i en kortere periode enn 12 måneder, har han eller hun ikke rett til sparesaldo, med mindre det er bestemt noe annet. SpareBank 1 overfører da saldoen til bedriftens innskuddsfond.

3.9.3 Hva skjer med forsikringene ved utmelding?

Ved utmelding opphører eventuell uførepensjon og etterlattepensjon i sin helhet tidligst 14 dager etter at SpareBank 1 har sendt informasjon om utmeldingen til medlemmet. Hvis SpareBank 1 ikke har fått beskjed om at medlemmet har sluttet i bedriften, opphører forsikringene to måneder etter at medlemmet sluttet.

Hvis en etterlattepensjon er med rett til fripolise, får medlemmet en fripolise fra SpareBank 1 for den opptjente delen.

Hvis det oppstår forsikringstilfeller som SpareBank 1 skal dekke før forsikringene opphører, og medlemmet i mellomtiden er sikret tilsvarende dekning hos ny arbeidsgiver og får erstatning fra denne, kan SpareBank 1 redusere utbetalingen.

3.9.4 Kan et medlem fortsette sparingen og forsikringene selv?

Et medlem har rett til å inngå avtale med SpareBank 1 om å fortsette sparingen til

alderspensjon etter utmelding av avtalen. Medlemmet kan også opprette en individuell avtale om uførepensjon eller etterlattepensjon på inntil samme forsikringssum og -tid som før, uten å levere egenerklæring om helse. Medlemmet må inngå avtale om fortsatt sparing eller forsikring innen seks måneder etter at SpareBank 1 sitt ansvar opphørte.

SpareBank 1 skal informere medlemmet om denne muligheten. Prisen vil være den som gjelder for individuelle forsikringer på det aktuelle tidspunktet.

3.10 Rett til overskudd

I denne delen kan du lese mer om overskudd.

3.10.1 Avkastning på sparesaldo

Medlemmet har rett til den avkastning som investeringsporteføljen gir. Avkastningen kan bli positiv eller negativ. Det vil si at medlemmet kan tjene eller tape penger. Avkastningen godskrives saldo.

3.10.2 Overskudd på rente eller forsikringsrisiko

Hvis avtalen mellom bedriften og SpareBank 1 omfatter uføre- eller etterlattepensjoner, og SpareBank 1 oppnår et overskudd på rente eller forsikringsrisiko, fordeler og benytter vi overskuddet slik loven sier. SpareBank 1 kan likevel overføre inntil halvparten av overskuddet på forsikringsrisiko til risikoutjevningsfondet.

3.11 Hvilke rettigheter har medlemmene hvis innskuddspensjonsavtalen opphører?

I hvilke tilfeller opphører avtalen om innskuddspensjon, og hva skjer i så fall med medlemmenes rettigheter? Det finner du informasjon om her.

3.11.1 Når opphører innskuddspensjonsavtalen?

Hvis bedriften innstiller virksomheten eller arbeidsgiveren blir alene igjen som medlem i pensjonsordningen, opphører hele innskuddspensjonsavtalen. Det samme gjelder hvis bedriften sier opp avtalen eller ikke betaler som avtalt.

3.11.2 Har medlemmet rett til sparesaldoen ved opphør?

Pensjonskapitalbevis (PKB)

Hvis innskuddspensjonen opphører, beholder medlemmet retten til sparesaldoen. SpareBank 1 overfører sparesaldoen til et pensjonskapitalbevis. Den som eier pensjonskapitalbeviset, kan fortsatt endre investeringsportefølje. Han eller hun er da ikke lenger bundet til bedriftens valg av investeringsporteføljer, men står fritt til å velge blant alle de investeringsporteføljene vi tilbyr.

Dersom arbeidstakeren på opphørstidspunktet har vært medlem i en kortere periode enn 12 måneder, har han eller hun ikke rett til sparesaldo, med mindre det er bestemt noe annet. SpareBank 1 overfører da saldoen til bedriftens

innskuddsfond.

3.11.3 Hva skjer med forsikringene ved opphør?

Forsikringer som ikke er under utbetaling, opphører i sin helhet. Hvis en etterlattepensjon er med rett til fripolise, får medlemmet en fripolise for den opptjente delen.

Vi informerer medlemmene om at innskuddspensjonsavtalen opphører. Forsikringene opphører én måned etter at medlemmet har fått skriftlig beskjed fra oss.

Uførepensjon, barnpensjon og ektefelle- eller samboerpensjon som er under utbetaling, berøres ikke av opphøret.

For medlemmer som er sykmeldt (har fått nedsatt inntektsevne) før forsikringene opphører, men ikke har rett til utbetaling fra oss på det tidspunktet, vil vi senere vurdere om har rett til utbetaling etter vilkårene her.

Hvis det oppstår forsikringstilfeller som SpareBank 1 skal dekke før forsikringene opphører, og medlemmet i mellomtiden er sikret tilsvarende dekning hos ny arbeidsgiver og får erstatning fra denne, kan SpareBank 1 redusere utbetalingen

3.11.4 Kan et medlem fortsette sparingen og forsikringene selv?

Et medlem har rett til å inngå avtale med SpareBank 1 om å fortsette sparingen til alderspensjon etter opphør av avtalen. Medlemmet kan også opprette en individuell avtale om uførepensjon eller etterlattepensjon på inntil samme forsikringssum og -tid som før, uten å levere egenerklæring om helse. Medlemmet må inngå avtale om fortsatt sparing eller forsikring innen seks måneder etter at SpareBank 1 sitt ansvar opphørte.

SpareBank 1 skal informere medlemmet om denne muligheten. Prisen vil være den som gjelder for individuelle forsikringer på det aktuelle tidspunktet.

3.12 Hva skjer hvis bedriften flytter innskuddspensjonsavtalen til annet selskap?

Her finner du informasjon om reglene som gjelder hvis bedriften velger å bytte leverandør av innskuddspensjonen.

Før bedriften kan si opp innskuddspensjonsavtalen for å flytte den til en annen pensjonsleverandør, skal styringsgruppen uttale seg om spørsmålet. Også medlemmene i pensjonsordningen skal få mulighet til å uttale seg.

Bedriften har en oppsigelsesfrist på to måneder når avtalen skal flyttes til en annen leverandør. SpareBank 1 sitt ansvar opphører ved utløpet av fristen, eller på en senere dato hvis bedriften og vi har inngått avtale om det. Fra samme dato overtar mottakende leverandør ansvaret for sparingen og forsikringene.

3.13 Hva skjer hvis bedriften omdanner innskuddspensjonsavtalen til annen ordning?

Her finner du informasjon om reglene som gjelder hvis bedriften velger å omdanne innskuddspensjonen til tjenstepensjon (hybrid).

En bedrift som har avtale om sparing til alderspensjon etter lov om innskuddspensjon, kan omdanne denne til sparing til alderspensjon etter lov om tjenstepensjon.

Ved omdanning opphører sparing til alderspensjon etter lov om innskuddspensjon. For hvert av medlemmene overfører SpareBank 1 opptjent saldo til et pensjonskapitalbevis, hvis ikke annet er avtalt.

SpareBank 1 overfører innskuddsfondet som premiefond i den nye ordningen.

3.14 Hvilke endringer kan SpareBank 1 gjøre?

Denne delen tar for seg de endringene vi kan gjøre i vilkårene, prisene og rutinene.

SpareBank 1 har rett til å endre vilkårene i forsikringstiden slik at de er i samsvar med lovgivningen. Dette gjelder også ved innføring av ny eller endret lovgivning. Lovgivning inkluderer lover, forskrifter, utfyllende fortolkninger (rundskriv og lignende) og andre pålegg fra offentlige myndigheter. I tillegg kan vi gjøre praktiske og redaksjonelle endringer i vilkårene.

SpareBank 1 kan endre pristariffer. I tillegg kan vi innføre nye priselementer. Hvis tariffen øker eller vi innfører nye priselementer, skal vi gi beskjed om dette til bedriften minst fire måneder før.

SpareBank 1 kan også endre betalingsmåten og betalingsrutinene.

I tillegg kan vi endre fond, avvikle fond og ta inn nye fond. Mer om dette kan du lese i punkt 3.2.5.

3.15 Hva skjer hvis det oppstår forhold utenfor SpareBank 1s kontroll?

I denne delen finner du informasjon om de situasjonene som kan endre på det ansvaret vi har etter avtalen.

3.15.1 Uro i finansmarkedene

Hvis børser stenger, eller hvis det oppstår andre situasjoner slik at børsen ikke kan beregne eller innløse verdien på fondsandeler i en periode (force majeure),

kan SpareBank 1 med samtykke fra Finanstilsynet utsette forpliktelsene vi har etter innskuddspensjonsavtalen.

3.15.2 Krig og katastrofe

Hvis Norge kommer i krig, kan Kongen bestemme at ytelser etter livsforsikringsavtaler bare skal utbetales delvis. Kongen kan også gjøre andre nødvendige endringer i livsforsikringsavtalene for å dekke underskudd i et livsforsikringsforetak som følge av krig eller katastrofer.

Hvis medlemmet dør eller blir ufør som følge av deltakelse i krig under kommando av et land som ikke er alliert med Norge, er SpareBank 1 fri for ansvar hvis det ikke er avtalt noe annet. Dette gjelder ikke for norske militære som deltar i humanitære eller fredsbevarende operasjoner for De forente nasjoner (FN).

4 Lovhenvisninger og regelverk

Disse forsikringsvilkårene gjelder pensjonsordning etter lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven).

Forsikringsvilkårene beskriver hvilke generelle forutsetninger og betingelser som gjelder for innskuddspensjonen. Vilkårene gjelder også for pensjonskapitalbevis så langt de passer

I tillegg til vilkårene gjelder regler i lover og forskrifter. Disse lovene er særlig relevante for innskuddspensjonen:

- lov om obligatorisk tjenestepensjon
- lov om innskuddspensjon
- lov om tjenestepensjon
- lov om foretakspensjon
- lov om verdipapirfond
- lov om forsikringsavtaler
- lov om forsikringsvirksomhet
- lov om finansforetak
- lov om ekteskap

Innskuddspensjonen følger norsk lov.

Hvis det er konflikt i reglene som fremgår i forsikringsbeviset og reglene i forsikringsvilkårene, er det reglene i forsikringsbeviset som gjelder. Det betyr at forsikringsbeviset til medlemmet og innskuddspensjonsavtalen mellom bedriften og SpareBank 1 gjelder foran vilkårene. Forsikringsbeviset, innskuddspensjonsavtalen og forsikringsvilkårene gjelder – i denne rekkefølgen – foran lovbestemmelser som kan fravikes.

5 Definisjoner og forklaringer på ord

Nedenfor finner du en alfabetisk liste med definisjoner av en del av de ordene som er brukt i dette dokumentet.

Avkastning

Gevinst eller tap på sparesaldo.

Avtalen

Avtalen er forkortelse for innskuddspensjonsavtalen som er inngått mellom bedriften og SpareBank 1 Forsikring AS. Se også *Innskuddspensjonsavtalen*.

Bankdager

Dager i året hvor bankene i Norge er åpne.

Bankkonto

Investeringsvalget Bankkonto består av rentefond. Investeringsporteføljen har lav svingningsrisiko.

Barn

Medlemmets barn, herunder adoptivbarn, stebarn og fosterbarn.

Fond

Et verdipapirfond er en kollektiv investeringsportefølje, der mange aktører (privatpersoner og bedrifter) har gått sammen om å plassere sine midler i verdipapirmarkedet. Forvaltningen utføres av et fondsforvaltningsselskap.

SpareBank 1 eier andelene i fondene hvor sparesaldoen investert. Medlemmet har rett til å motta utbetalinger som til sammen er lik verdien av sparesaldo.

Etterlattepensjon

Barnepensjon, ektefellepensjon og samboerpensjon.

Forsikringsbevis

SpareBank 1s skriftlige bekreftelse om at arbeidstakeren er opptatt som medlem i innskuddspensjonsavtalen og viser hvilke rettigheter medlemmet har etter avtalen.

Forsikringsgiver

SpareBank 1 Forsikring AS (også omtalt som «SpareBank 1», «vi» eller «oss»).

Forsikringstaker

Bedriften som har inngått avtale om innskuddspensjon i SpareBank 1.

Forsikringstid

Den perioden medlemmet er omfattet av innskuddsfritak, uførepensjon eller etterlattepensjoner.

Fortsettelsesforsikring / fortsatt pensjonssparing

Individuell spareavtale og eventuelle forsikringer som medlemmet har rett til å

opprette uten krav om nye helseopplysninger dersom den ansatte slutter i bedriften eller pensjonsordningen opphører.

Fripolise

Bevis for en pensjonsrettighet fra en ytelsespensjonsordning når en arbeidstaker slutter i en bedrift eller når bedriften avvikler eller endrer ordningen.

Innskuddspensjonsavtalen

Innskuddspensjonsavtalen er den skriftlige avtalen mellom bedriften og SpareBank 1 Forsikring AS. Avtalen omfatter innskudd til alderspensjon og innskuddsfritak. Hvis bedriften har kjøpt uførepensjon, ektefelle-, samboer- eller barnepensjon fremgår det også av avtalen.

Investeringsportefølje

En samling av aksjefond og rentefond som tilbys av SpareBank 1. Aksjefondene og rentefondene er enten aktiv forvaltet, eller består av indekxnære fond hvis bedriften har valgt basisforvaltning.

Investeringsvalg

Beslutning om hvordan sparesaldo skal plasseres. Medlemmets valg av SpareBank 1 sine investeringsporteføljer eller egen sammensetning av aksjefond og rentefond som tilbys i Åpen meny.

Medlem

Arbeidsgiveren og de arbeidstakere som oppfyller opptaksvilkårene i regelverket for pensjonsordningen. Som medlem regnes også arbeidstaker som er blitt sykmeldt mens hun eller han var arbeidstaker i bedriften, og som det innbetales innskudd for.

Pensjonsordning

Det samme som innskuddspensjonsavtalen.

Pensjonskapitalbevis

Optjent saldo fra en innskuddspensjon.

Pensjonsreguleringsfond

Består av overskudd på rente og forsikringsrisiko som ikke er benyttet til regulering av forsikringer som er under utbetaling. Fondet er todelt; pensjonsreguleringsfond for uførepensjon og pensjonistenes overskuddsfond for barnepensjon, ektefelle- og samboerpensjon.

Pris for forsikringsrisiko

Prisen for innskuddsfritak, uførepensjon, barnepensjon, ektefellepensjon og samboerpensjon.

Samboer

Person som medlemmet har felles bolig og felles barn med, eller lever sammen med i ekteskaps- eller partnerskapslignende forhold. Forholdet må ha bestått uavbrutt i de siste fem årene før dødsfallet. Det må ikke foreligge forhold som ville hindret at lovlig ekteskap kunne blitt inngått.

Sparesaldo

Sparesaldo er innskuddene og avkastningen på dine investeringer. Sparesaldo er verdien av de fondsandeler (investeringsportefølje) som du har valgt og er beregnet etter gjeldende kurs. Sparesaldo skal benyttes til utbetaling av alderspensjonen.

Åpen meny

Et investeringsvalg hvor medlemmet selv velger blant ulike aksjefond og rentefond som tilbys av SpareBank 1. Medlemmet setter selv sammen en egen fondsportefølje. Åpen meny tilbys ikke hvis bedriften har valgt basisforvaltning.